

Asia: **VUOKSEN JA KYMIJOEN–SUOMENLAHDEN VESIENHOITO-
ALUEIDEN OHJAUSRYHMIEN YHTEINEN KOKOUS.
PÖYTÄKIRJA**

Aika: **Keskiviikko 18.10.2017 klo 10.00–12.00**

Paikka: **Videokokous**

Läsnä:	Satu Pääkkönen, pj.	Uudenmaan ELY-keskus
	Tiina Ahokas, siht.	Uudenmaan ELY-keskus
	Antti Mäntykoski	Uudenmaan ELY-keskus
	Eeva-Riitta Puomio	Uudenmaan ELY-keskus
	Visa Niittyniemi	Kaakkois-Suomen ELY-keskus
	Harri Mäkelä	Hämeen ELY-keskus
	Ansa Selänne	Keski-Suomen ELY-keskus
	Pekka Häkkinen	Etelä-Savon ELY-keskus
	Pertti Manninen	Etelä-Savon ELY-keskus
	Juho Kotanen	Etelä-Savon ELY-keskus
	Jari Mutanen	Pohjois-Savon ELY-keskus
	Teemu Hentinen	Pohjois-Savon ELY-keskus
	Paula Mononen	Pohjois-Karjalan ELY-keskus

1. Kokouksen avaus, läsnäolijoiden toteaminen ja järjestäytyminen

Johtaja Satu Pääkkönen toimi kokouksen puheenjohtajana ja avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat. Tiina Ahokas toimi kokouksen sihteerinä.

Muutokset ohjausryhmän jäsenissä:

- Uudenmaan ELY-keskus: Mauri Karonen on jäänyt eläkkeelle. Antti Mäntykoski hoitaa VHA2:n koordinaattorin tehtäviä ja Tiina Ahokas hoitaa vesienhoidon suunnittelun tehtäviä.
- Kalatalousalueiden edustaja Matti Sipponen on jäänyt eläkkeelle. Timo Takkunen on jatkossa varsinainen jäsen ja Teemu Hentinen varalla. MMM:n nimitys on pyydettävä uuden edustajan nimeämiseksi. Timo Takkunen on ministeriöön yhteydessä.

2. Ohjausryhmien edellisen kokouksen 4.5.2017 pöytäkirjan hyväksyminen

Edellisen kokouksen pöytäkirja käytiin läpi ja hyväksyttiin. Todettiin maakunta-uudistuksen tilanteen muuttuminen edellisen kokouksen jälkeen. Valtakunnalliset ryhmät ovat pääosin aloittaneet toimintansa. Tiedonhallinnasta todettiin, että

kokonaisuudistus on valmisteilla ja siitä keskustellaan lisää kohdassa 6. muut asiat. Vesienhoidon kuulemisen valmistelussa on edetty edellisessä kokouksessa todetun aikataulun mukaisesti.

3. Vesien- ja merenhoidon organisointi ja aikataulut

Antti Mäntykoski esitteli tilannekatsauksen vesien- ja merenhoidon valtakunnallisesta organisoinnista, tehtävistä ja aikatauluista.

Valtakunnalliset ja alueelliset ryhmät ja niiden tilanne käytiin lyhyesti läpi.

Valtakunnallisia ryhmiä ovat:

- ELY-keskusten vesipääällikköverkosto, on kokoontunut
- Vesien- ja merenhoidon seurantaryhmä, kokoontuu 29.11.
- Vesien- ja merenhoidon koordinaatioryhmä, on kokoontunut
- Asiantuntijaryhmät (asetettu vesien- ja merenhoidon koordinaatioryhmässä):
 - Viestintäryhmä, on kokoontunut
 - Merenhoidon ryhmä, on kokoontunut
 - Ihmistoiminnan vaikutukset -ryhmä, on kokoontunut
 - Tiedonhallintaryhmä, ei ole kokoontunut
 - VHS ja MHS toimenpiteiden toteutuksen ja seurannan ryhmä, aktivoituu ensi vuonna
 - Pohjavesiasiantuntijaryhmä, on perusteilla.

Alueellisia ryhmiä ovat:

- Vesien- ja merenhoidon vesienhoitoaluekohtaiset ohjausryhmät
- Vesienhoitoalueiden koordinoitiryhmät
- Vesien- ja merenhoidon ELY-kohtaiset yhteistyöryhmät

Alueelliset ryhmät ovat tavalliseen tapaan olleet aktiivisia VHA 1:lla ja 2:lla.

Vuoden 2018 tehtäviä ELY-keskuksissa

Järjestetään kuulemiset vesienhoidon työohjelmasta ja keskeisistä kysymyksistä (8.1.–9.7.2018) sekä meren tila -raportista (8.1.–16.2.2018). Vuoden alussa 8.1. on merenhoitoon painottuva valtakunnallinen sidosryhmätilaisuus YM:ssä. KASELY ja UUDELY järjestävät merenhoidon Suomenlahtityöpajan tammi-helmikuussa. Muita alueellisia sidosryhmätilaisuuksia mahdollisesti järjestetään tai pyritään sopiviin tilaisuuksiin kertomaan vesien- ja merenhoidon kuulemisesta.

Vesienhoidon kuulemispalaute kootaan koordinoivissa ELYissä. Koosteet alueellisista palautteista lähetetään ELYihin. Merenhoidon kuulemispalaute käsitellään VARELYssä.

Muita tehtäviä:

- Vesimuodostumien rajausta ja tyypittelyä
- Erityisalueiden tarkistus

- Ihmistoiminnan paineiden arvioinnin käynnistys, mm. hymo-paineiden päivitys
- Pohjavesien riskinarvioinnin päivitys
- Luokittelun käynnistäminen
- Uuden haitalliset aineet ja niitä koskevat toimenpiteet
- Seurantaohjelmien tarkistaminen, tästä ei ole vielä ohjeistusta, pintavesiryhmässä keskustellaan tarkemmin.
- Toimenpiteiden seuranta, vielä ei ole päätetty mitä kaikkia toimenpiteitä seurataan ja mitkä raportoidaan EU:lle
- Toimenpiteiden toimeenpano, YM:n prioriteetti
- Osallistuminen merenhoidon suunnitteluun KAS ja UUD

Ensi vuoden tehtävien hoitoon tulee varata riittävästi voimavaroja. Palautteen kokoaminen koordinoivissa ELYissä on hyvä ja järkevä menettely. Keskusteltiin voiko uusia vesimuodostumia ottaa mukaan. YM:n ”kesäkirje” ei ole yksiselitteinen ja pitääkin linjata nopeasti, mitä uusien rajausten suhteen tehdään. Sovittiin, että VHS ja MHS koordinaatioryhmältä pyydetään tarkempi linjaus ryhmän seuraavassa kokouksessa 12.12. Kootaan ELYistä tietoa kuinka monia uusia vesimuodostumia on tarve ottaa mukaan. KES, KAS ja POK toimittavat listat tarpeellisista uusista rajauksista Pertille ja Antille. Tarkistetaan onko tietojärjestelmä sopiva uusien lisäämiseen tai tehdäänkö siitä sellainen joka mahdollistaa uusien rajauksen.

Pohjavesien rajauksien toteuttamisesta tarvitaan tarkennusta. Ei ole varmaa ehtivätkö ELYt tehdä uusien pohjavesialuerajauksen kuulutukset vesienhoitosuunnitelman valmistelun aikana.

Seurantaohjelman tarkistamiseen vaikuttaa paljon käytetäänkö ostopalvelujen optiovuosi. Sen käyttämisestä ei vielä ole linjausta. Asia pitää ratkaista pian. ELYjen ostopalveluryhmä listaa edut ja haitat ja Y-johtajat päättävät sen perusteella.

4. Vesienhoidon työohjelma ja keskeiset kysymykset

Juho Kotanen ja Tiina Ahokas esittelivät kuulemisasiakirjat ([liitteet 2 ja 3](#)) sekä valmistelun jatkoaikataulun.

Vesienhoidon työohjelmaa ja keskeisiä kysymyksiä koskevat asiakirjat on valmisteltu vuoden 2017 aikana yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Suunnittelualueiden kuvaukset ovat ELYjen ja yhteistyöryhmien laatimia. Kartat on laadittu koordinoivissa ELYissä. Keskeisiä kysymyksiä on työstetty VHA1+2 koordinoitiryhmän työpajassa ja yhteisessä intran työtilassa sekä yhteistyöryhmien työpajoissa ja kokouksissa. Lisäksi yhteistyöryhmiltä koottiin palautetta sähköpostitse. Työohjelma, ympäristövaikutusten arviointi ja suunnitteluun vaikuttava yleinen kehitys on laadittu VHA-koordinaattorien yhteistyöllä.

Asiakirjojen alussa on kuvattu miten voi antaa palautetta ja mistä kuulemisessa on kyse. Tarkoitus on että kuuleminen olisi mahdollisimman pitkälti sähköinen. Vielä ei ole lyöty lukkoon mitä kaikkia menetelmiä/foorumeita käytetään. Asia-

kirjan rakenne on pitkälti sama kuin kuusi vuotta sitten. Työohjelma ja ympäristövaikutusten arviointia koskevat tekstit ovat tällä kertaa vesienhoitoalueen keskeisten kysymysten jälkeen. Karttoja ja tilastotietoja on lisätty. Kartoilla havainnollistetaan kunkin suunnittelun alueen vesistöihin ja pohjavesiin kohdistuvia paineita. Keskeiset pistekuormittajat on valittu kartoille ELYjen asiantuntija-arvioilla. Asiakirjojen karttojen lisäksi on tulossa Vesikarttaan perustuva kuulemis-karttapalvelu.

Molempien vesienhoitoalueiden keskeiset kysymykset ovat pitkälti samat kuin edellisellä kaudella. Otsikoiden sanamuotoja on muutettu, esim. toimeenpanon turvaaminen toimeenpanon tehostamiseksi ja pohjavesiin on lisätty määrän turvaaminen. Kymijoen-Suomenlahden alueella ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen ja vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden vähentäminen on otettu uusina keskeisinä kysymyksiä mukaan. Keskeisistä kysymyksistä on nostettu tärkeimpiä asioita kunkin kappaleen alkuun.

Ehdotus keskeisiksi kysymyksiksi Vuoksen vesienhoitoalueella:

- Vesienhoidon toimeenpanon tehostaminen
- Erinomaisessa ja hyvässä tilassa olevien vesistöjen tilan turvaaminen
- Hajakuormituksen vähentäminen
- Pistekuormittajien aiheuttamien päästöjen hallinta
- Vesielinympäristöjen parantaminen ja vaelluskalakantojen vahvistaminen
- Pohjavesien laadun ja määrän turvaaminen
- Ilmastonmuutoksen vesistövaikutuksiin varautuminen

Ehdotus keskeisiksi kysymyksiksi Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella:

- Maatalouden toimenpiteet käytäntöön
- Metsätalouden vesiensuojelun tehostaminen
- Turvetuotannon päästöt hallintaan
- Vesienhoidon parempi huomioiminen kaavoituksessa ja rakentamisen ohjauksessa
- Vesielinympäristöjen parantaminen
- Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautuminen
- Pohjavesien laadun ja määrän turvaaminen
- Jätevesihaitat hallintaan
- Vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden vähentäminen
- Erinomaisessa ja hyvässä tilassa olevien vesien tilan turvaaminen
- Toimeenpanon tehostaminen

Keskustelussa todettiin, että VHA1:n ja 2:n keskeisten kysymysten välillä on yhteneväisyyksiä, mutta myös eroja. Tämä johtuu siitä, että on pyritty tuomaan esiin alueen oma ääni. Jonkin verran tekstejä on katsottu myös ristiin ja otettu vinkejä puolin ja toisin.

Keskeisiä kysymyksiä ei ole laitettu tärkeysjärjestykseen ja onkin vaikea sanoa, mikä on kaikkein tärkein. Vuoksen alueella erinomaisessa ja hyvässä tilassa olevien vesistöjen tilan turvaaminen on hyvin keskeinen. VHA 2:lla eri asiat ovat keskeisimpiä pohjoisosassa kuin etelässä. Kaavoitus ja maatalous ovat tärkeitä

etelässä, metsätalous ja turvetuotanto pohjoisessa. Vesielinympäristöjen parantamisessa on myös paljon tekemistä. Jätevesihaittojen hallinnan kysymykset ovat myös hyvin ajankohtaisia ja niistä on paljon puhuttu sidosryhmien kanssa.

Asiakirjoissa on mukana oikeastaan kaikki kysymykset, eikä vain keskeiset. Tämä kuitenkin on hyvä, sillä vanhoista ongelmista ei ole päästy eroon ja uusia tulee sitä mukaa kun tieto lisääntyy ja osaaminen vesienhoidon suunnittelussa kasvaa. Kansalaiselle voi kuitenkin olla vaikea löytää omaan vesistöön kohdistuvat haitat. Asiakirjat ovat aika teräviä, ja palautetta varmasti saadaan. Asiakirjoissa näkyy alueiden ääni, eivätkä ole käyneet kommenteilla ministeriöissä. voisi mainita miten asiakirjat on valmisteltu, ja korostaa, että nyt halutaan palautetta ovatko nämä esitetyt keskeiset kysymykset ne mitä pitääkin olla.

Kuulemisen menettelystä ja paperiversioiden tarpeesta kuntien kanssa ei ole vielä päätöstä. Kuulemispalaute lähetään tällä kertaa pelkästään koordinoiviin ELYihin. Kaikkiin alueellisiin lehti- ym. ilmoituksiin tulee laittaa UUDELY/ESAELY palautteen vastaanottajaksi. Pitää sopia menettelystä USPAssa siltä varalta, että palautetta kuitenkin tulee muihin kuin koordinoiviin ELYihin. ESAELY ja UUDELY toimittavat koosteet alueellisista palautteista ELYihin.

Hyväksyttiin kuulemisasiakirjat ohjausryhmän esittämillä tarkennuksilla. Koordinoivia ELYjä kiiteltiin asiakirjojen hyvästä valmistelusta.

5. Maakuntien vesi- ja kalatehtävien yhteistyön valmistelu

Visa Niittyniemi kertoi Vuoksen ja Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueita koskevan työryhmän työskentelystä ja valmistelun tavoitteista.

Maakunnille siirtyvien vesienhoidon ja vesitaloustehtävien tarkempi arviointi on käynnistetty. Vesienhoidon ja vesitalouden päätehtäväkokonaisuudet on tunnistettu ja paikkakunnittain koottu arviot kuinka paljon htv:a käytetään vuonna 2019. Tältä pohjalta jatketaan MMM:n suuraluejaon mukaisessa uudessa ryhmässä, johon on otettu kalatalous mukaan.

Lisäksi on aloitettu yksityiskohtaisempi vesienhoidon ja tulvariskien hallinnan tehtävien tunnistaminen:

- määritelty mikä maakunnan palvelu kukin tehtävä on maakuntalain mukaan,
- mitkä ELYt hoitavat kyseisiä tehtäviä nykyään,
- mitkä tehtävät on hoidettava jokaisessa maakunnassa,
- mikä on keskitetty tehtävä ja
- mitä voidaan toteuttaa erilaisilla yhteistyömuodoilla

Tätä ovat työstäneet Jukka Hassinen, Visa ja Pertti. Työ jäi kesken, mutta uudessa isommassa ryhmässä toivottavasti tästä jatketaan.

Todettiin, että nykyinen ohjausryhmän asettama ryhmä voidaan lakkauttaa. Työtä jatketaan uuden työryhmän mukana. Uudessa ryhmässä todennäköisesti jakaudutaan pienempiin alatyöryhmiin, jotka valmistelevat asioita.

Mitään yhtä ulostulemaa uudesta työryhmästä tuskin tulee, vaan erilaisia vaihtoehtoja. Etukäteen ei pidä päättää mikä lopputulos on. Maakuntapäätäjät lopulta vetävät linjat. Todettiin, että vesienhoidon koordinointi, tulvariskien hallinta ja säännöstely on hoidettava yhteistyössä. Yhtä organisaatiota joka ohjaa tätä kaikkea on vaikea nähdä. MMM:n jaon mukainen itäinen alue vaikuttaa liian suurelta verrattuna läntiseen ja pohjoiseen. Toivottavasti nykyisten ELYjen alueiden välinen yhteistyö ei heikkene muutoksen myötä. Vesien- ja merenhoitoa, tulvariskien hallintaa ja kalataloutta koskevissa laeissa löytyy maininnat yhteistyöstä ja nämä pitää kaivaa esille. Maakuntalaista pitää kaivaa maininnat yhteistyöstä. Myös hallinnon ulkopuolelta tulee tarpeita yhteistyöstä.

Suunnittelua vesi- ja kalataloustehtävien hoitamisesta maakunnassa on tärkeää käynnistää. Ryhmän tulisi tehdä nopeasti aikataulutusta, millä aikataululla aikovat edetä jotta ehdotukset on yhdisteltävissä maakunnan valmisteluun. Resursseja ei varmaan tule lisää. On tehtävä esitys miten tällä porukalla voidaan parhaiten tehdä työt nykyisillä resursseilla ja yhteistyön edut korostuvat siinä. Vesistöpäällikköverkoston kokouksessa on esitelty suunnitelma PIRELYn koordinoimasta OHKE-hankkeesta, joka keskittyy vesien- ja merenhoitoon maakuntien yhteistyönä ja vesien- ja merenhoidon toimeenpanon kehittämiseen. Koitetaan varmistaa, ettei hankkeessa ja vesi- ja kalatalousryhmässä tehdä päällekkäistä työtä. Tukea ja apua voidaan jakaa puolin ja toisin. YM:ssä on tiedossa ryhmien ja hankkeiden sisällöt, joten ministeriössä pitäisi olla tiedossa mahdolliset päällekkäisyydet. YM:n listaa OHKE-hankkeista voi kommentoida.

Jossain vaiheessa kannattaisi jo keskustella maakuntapoliitikkojen kanssa, jotta heidän tietoisuutensa vesi- ja kalatehtävistä lisääntyisi.

6. Muut asiat

Vesien- ja merenhoidon tiedonhallintaan on varmistunut merkittävä rahoitus. Työ käynnistyy tahtotilan määrittelyllä syksyllä 2017 (SITO). Tiedonhallinnan yhteistyötä tehdään Viron kanssa.

Itä-Suomen yliopiston ja SYKEN VN TEAS -hanke "Vesienhoidon ympäristöta-voitteet ja poikkeamien perusteet" on käynnistymässä. Toiminta-aika on 8/2017–4/2018.

OHKE- ja IE2plus- rahaa on tarjolla kehityshankkeisiin. PIR ja POP ovat hake-
massa OHKE-rahaa:

- PIR: "Vesien ja merenhoidon maakuntayhteistyön valmistelu ja toimeenpanon kehittäminen"
- POP: "Keinotekoiset ja voimakkaasti muutetut vedet vesienhoitosuunnitelussa"

7. Ohjausryhmien seuraava kokous ja kokouksessa käsiteltävät asiat

Keväällä on hyvä katsoa missä mennään. Sovittiin seuraavan kokouksen ajankohdaksi 10.4. klo 12–14. VHA1 kutsuu koolle.

LIITTEET:

Liite 1. VHA1 ja VHA2 ohjausryhmien kokouksen 4.5.2017 pöytäkirja.

[Liite 2. Vesienhoidon työohjelma ja keskeiset kysymykset Vuoksen vesienhoitoalueella \(linkki työtilaan\)](#)

[Liite 3. Vesienhoidon työohjelma ja keskeiset kysymykset Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueella \(linkki työtilaan\)](#)

JAKELU:	Pekka Häkkinen	Etelä-Savon ELY
	Leena Gunnar	Kaakkois-Suomen ELY
	Janne Kärkkäinen	Pohjois-Karjalan ELY
	Jari Mutanen	Pohjois-Savon ELY
	Satu Pääkkönen	Uudenmaan ELY
	Tommi Muilu	Hämeen ELY
	Kari Lehtinen	Keski-Suomen ELY
	Timo Takkunen	Pohjois-Savon ELY
	Eeva-Riitta Puomio	Uudenmaan ELY
	Marjukka Kilpeläinen	Etelä-Savon ELY
	Visa Niittyniemi	Kaakkois-Suomen ELY
	Paula Mononen	Pohjois-Karjalan ELY
	Veli-Matti Vallinkoski	Pohjois-Savon ELY
	Teemu Hentinen	Pohjois-Savon ELY
	Harri Mäkelä	Hämeen ELY
	Ansa Selänne	Keski-Suomen ELY
	Pertti Manninen	Etelä-Savon ELY
	Juho Kotanen	Etelä-Savon ELY
	Antti Mäntykoski	Uudenmaan ELY
	Tiina Ahokas	Uudenmaan ELY

TIEDOKSI: VHA1-2 koordinoitiryhmät